

Begin op tijd met meerjarig begroten

Tekst: Lex Albers

Veel schoolbesturen worstelen nog met de termijnen voor de begroting. In dit artikel wordt een handreiking geboden om tijdig een meerjarenbegroting op te leveren. Voordat alle cijfers beschikbaar zijn kan daar al zonder problemen mee begonnen worden. Scholen zouden het als eerste werk na de zomervakantie in hun agenda moeten zetten.

Beeld: iStock

De term meerjarenbegroting staat niet zonder reden in de aanhef. Om planmatig te kunnen werken is het van belang om vooruit te kijken. Met behulp van meerjarenleerlingprognoses kan het grootste deel van de (rijks)baten meerjarig geraamd worden. Maar voor het maken van een goede begroting is meer nodig. De begroting wordt opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur, maar de diverse budgethouders kunnen hieraan een zeer relevante bijdrage leveren. Immers zij zijn ook degenen die na goedkeuring met die begroting de overeengekomen activiteiten en doelen moeten realiseren.

Meer deelbegrotingen

Een bestuur met meer scholen heeft, naast een begroting voor elke school ook een begroting voor het bestuursbureau en een begroting voor bovenschoolse activiteiten. Het onderscheid tussen die twee deelbegrotingen is als volgt te maken. In het bestuursbureau worden taken uitgevoerd waarvoor het bestuur direct verantwoordelijk is: administreren, verantwoording en verslaglegging, elementen van personeelsbeleid en het onderhouden van externe contacten. In de bovenschoolse begroting brengen we kosten onder, waar vanuit een oogpunt van effectiviteit, efficiency of solidariteit voor gekozen wordt om die voor de gehele organisatie op centraal niveau te leggen. Voorbeelden hiervan zijn malus VF, studiedagen voor al het personeel. De keuzes hierin zijn afhankelijk van de besturingsfilosofie van de organisatie: veel decentrale verantwoordelijkheden (op school dus), betekent weinig bovenschoolse begrotingsposten. Voor deze twee begrotingsonderdelen is financiële dekking nodig. Naast een deel van de rijksvergoeding kunnen hiervoor ook eigen inkomsten worden opgenomen zoals UWV-uitkeringen en renteopbrengsten. Door deze fase voor de zomervakantie af te ronden, kan na de zomer alle aandacht worden gericht op de schoolbegrotingen.

Schoolbegrotingen

Direct na de zomervakantie kan een start gemaakt worden met de schoolbegrotingen. Daarbij is het niet erg dat de 1 oktobertelling nog niet bekend is. Op een enkele leerling na kan een directeur dat exact aangeven en voor de volgende jaren wordt met prognoses gewerkt. Het deel van de rijksbijdrage dat overblijft na de financiering van bureau en bovenschoolse activiteiten is een van de posten die dient ter dekking van de schoolbegrotingen. Hiervoor wordt met een intern verdeelmodel gewerkt. Daarnaast kunnen scholen ook eigen inkomsten verwerven (geoordeelde rijksvergoedingen, gemeentelijke vergoedingen, inkomsten van derden). De eerste stap is om direct na de zomervakantie de randvoorwaarden, instructies en eventueel een invulmodel aan de schooldirecties beschikbaar stellen. Daarmee kan de directeur zijn schoolbegroting zelf opstellen. Na ontvangst in het bestuursbureau kan het verstandig zijn deze begrotingen nog met directeuren te bespreken. Vervolgens worden alle deelbegrotingen samengevoegd tot één begroting en van een toelichting voorzien. Deze fase loopt van september t/m eind oktober.

Besluitvorming

Vanaf 1 november start het proces van de besluitvorming met de volgende stappen: advies van de gezamenlijke directeuren, voorlopig besluit van het bestuur, advies van de GMR, definitieve vaststelling door het bestuur en budgetbrief aan budgethouders. In de brief staan de budgetten en de voorwaarden voor besteding daarvan. Een budget kan uit meer begrotingsposten bestaan. Deze fase kan voor de kerstvakantie worden afgerond en daarmee weet elke budgethouder voor het begin van het begrotingsjaar wat hem/haar te doen staat en welke (financiële) randvoorwaarden daarvoor gelden. En in het bestuursbureau ontstaat tijd om aan het jaarverslag te beginnen. «